

1908 на крстарењу бродом „Veslemöy”, 1910 на броду „Fridtjof”, 1913 по делу Полярног Мора северно од Сибирије на броду „Correct”. У вези са овим путовањима Нансен је, са Хеланд-Хансеном, написао дело *The Norwegian sea. Its physical oceanography, based upon the Norwegian researches 1900—1904* (1909); сам је издао *Die Ursachen der Mereströmungen* (Pet. Mitt. 1905); *Northern waters* (1906); *The waters of the North-eastern North Atlantic. Investigations made during the cruise of the „Fridjof”, of the Norwegian Royal Navy, in July 1910* (1913) и др.

Као врло истакнута и знаменита личност, Нансен је имао важног удела при постављању принца Карла Данског на престо Норвешког краља, као рођак по мајци. Од 1906 до 1908 био је норвешки посланик у Лондону, а 1917/18 изванредни норвешки посланик у Вашингтону. По налогу Друштва Народа био је од 1920 високи комесар за репатрирање аустро-угарских и немачких заробљеника из Русије и Сибирије, а руских заробљеника из Средње Европе. 1923 имао је да се постара за смештај стотинама хиљада Грка који су морали напустити своја огњишта у Малој Азији. Доцније је отпутовао на Блиски Исток да се увери о судбини Јермена и неких других народа, а бринуо се и за побољшање судбине напуштене руске деце. Ради ових услуга општем добру, Нансен је 1922 добио Нобелову награду за мир.

У последње време припремао се Нансен на још једну велику поларну експедицију ваздушним бродом „Graf Zerpelin” како би са географске карте нестали и последњи простори „непознате земље”, па је у јануарском броју лондонског *Geographical Journal-a*, објавио да ће поћи на пут у пролеће ове године. На жалост, у томе га је спречила тешка болест, којој је најпосле подлегао 13 маја у Лисакару, близу Ослоа.

П. Вујевих.

Рад Међународне Географске Уније у 1929 години. У току 1929 године Унији је приступио Нови Селанд. Унија је током поменуте године припремала за штампу други извештај комисије за плиоцене и плеистоцене терасе као

и други извештај комисије за типове села. Комисија, којој је поверено да изради карту Римског Царства у размеру: 1:1,000,000, држала је седнице и донела одлуке, којима ће се рад на тој карти убрзати. Исто тако је радила комисија за палеографске карте, као и комисија за израду Атласа, у коме ће бити карте оних крајева који често пате од природних несрећа. Извршни одбор Уније радио је на образовању једне комисије за проучавање климатских промена.

У току поменуте године умро је потпретседник Уније Наомаза Јамасаки, и његово место заузео је г. Евгенијш Ромер из Лвова.

Б. Ж. М.

Међународни Лимнолошки Конгрес у Будимпешти, 1930. Интернационално Удружење за Теориску и Примењену Лимнологију одржало је у августу месецу ове године свој пети међународни конгрес у Будимпешти. Прошли конгреси, који се држе сваке друге или треће године, одржани су у Немачкој, Аустрији, Русији и Италији.

На овогодишњем конгресу, много значајнијем од досадањих по резултатима, било је заступљено 14 држава са преко 120 редовних учесника. Руски лимнологи нису овога пута били заступљени, што се је прилично осетило у радовима конгреса.

Обилан програм конгреса захтевао је овога пута поделу на секције. Конгрес је био подељен на три секције: за Општу Лимнологију, за Примењену Лимнологију и за Језера. У последњој секцији за потпретседника изабрат је претставник Југославије.

Централно питање које је на конгресу претресано, било је питање теорије језерских типова. Немачка лимнолошка експедиција која је у току прошле године испитивала лимнологију вода тропских крајева (Јава, Суматра) донела је собом не само обилан него и теоријски врло значајан материјал. Теорија језерских типова, после резултата тропске експедиције, мора да претрпи измене у многим детаљима, иако се може рећи да тропска језера показују принципијелно исте типове као и језера умерених области. Проф. Ruttner из Аустрије

је, један од учесника тропске експедиције, реферисао је о интересантним појавама распореда кисеоника у води тропских језера. Док је количина кисеоника у води наших европских олиготрофних језера велика све до максималних дубина, тропска језера олиготрофног типа показују често потпуно одсуство кисеоника у дубинској зони. Кисеоник дакле само регионално може послужити као индикатор једног језерског типа. И термичке особине тропских језера веома су интересантне. Иако су разлике између површинске и дубинске температуре релативно мале, по правилу постоји јасан термички скок на граници између епилимниона и хиполимниона.

Од осталих референата треба нарочито истаћи извештај проф. Cholposky-а о досадашњим резултатима испитивања Балатонског језера. Конгрес је могао да посети велики биолошки институт на овом језеру и да упозна његову организацију.

Југославија је била претстављена на конгресу са два делегата (проф. Е. Релслер из Загреба и проф. С. Станковић из Београда). Потписати је реферисао конгресу о својим лимнолошким испитивањима јегејске језерске зоне, истичући нарочито регионалне факторе који условљавају општу еутрофију јегејских језера.

Од великог значаја је оснивање интернационалне комисије за аеропланска снимања. Познато је од коликог су значаја за регионалну лимнологију добри фотографски снимци. Комисија има за задатак да прикупља такав фотографски материјал и омогући стручњацима његово научно искоришћавање.

По завршеним рефератима, конгрес је наставио своје радове у екскурсијама (Puszta Hortobady, Балатонско језеро). Већи део конгреса организовао је, уз сарадњу аустријских колега, екскурсије на неколика језера у аустријским Алпима.

Цела организација конгреса била је беспрекорна, што може послужити на част мађарским лимнолозима.

С. Станковић

Први интернационални конгрес за Историску географију. Прошло је већ неколико деценија, откада се појавила Историска географија као засебна дисциплина. Иако су пречишћени појмови о њеном задатку, ипак су подвојена мишљења, да ли је она више географска или историска наука, а према тому, да ли то поље рада припада географима или историчима. Нема сумње, да је поребно и географско и историско знање. Полазећи са овог гледишта Приправни одбор Првог интернационалног конгреса за Историску географију, одржаног у Белгији (у Брислу, Лијежу и Антверпену) од 11—14 августа ове године, дошао је на срећну идеју, да позове и географе и историке. И одазвао се велики број радника обеју наука.

Поред предавања о Белгији, у којима су белгиски научници упознавали учеснике конгреса са својом земљом, главни рад конгреса био је сконцентрисан у секцијама, које су биле овако подељене: Политичка географија, Црквена географија, географија и историја насеља, Историска топографија, историски развитак саобраћаја, Историско-физичка географија, Географија језика. Изложба старих карата, нарочито Белгије, није била само декоративни део конгреса, него је учесницима открила велико богатство једног досада слабо искоришћеног извора, тј. Историске картографије.

Од словенских научника узео је учешћа професор Семковић, из Кракова. Он је изабран за члана комисије, којој је конгрес ставио у задатак, да утврди, у којим се европским архивама и библиотекама налазе старе карте 17. и 18. века. Остварење овог задатка представљаће велики напредак у Историској картографији, јер је главна сметња у изучавању те науке недовољно познавање места, где се старе карте чувају.

И. Синдик